

LÄNSRÄTTEN I
NORRBOTTENS LÄN

DOM
2009-06-01
Meddelad i
Luleå

Mål nr
670-09 E
Rotel 4

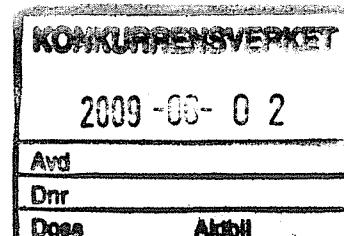
Föredragande: C. Andersson

SÖKANDE

Office i Norrbotten AB, 556421-9193
Midgårdsvägen 9
973 34 Luleå

MOTPART

Gällivare kommun
982 81 Gällivare

SAKEN

Offentlig upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling

BAKGRUND

Gällivare kommun (härefter kommunen) har genomfört en förenklad upphandling avseende utskrifts- och kopieringsfunktion för kommunens förvaltningar. Enligt tilldelningsbeskedet daterat den 30 mars 2009 har kontraktet tilldelats Kontorsgruppen AB.

Länsrätten har den 8 april 2009 beslutat att kommunens upphandling inte får avslutas innan länsrätten beslutat något annat.

YRKANDEN M.M.

Office i Norrbotten AB (härefter Office) har i ansökan om överprövning yrkat rättelse så att beslutet att tilldela Kontorsgruppen AB kontraktet upphävs och Office i stället tilldelas kontraktet.

Kommunen motsätter sig bifall till ansökan.

Dok.Id 56852

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 41

Telefon
0920-29 54 90
E-post: lansratteninorrbotten@dom.se
http://www.dom.se/lansratten_i_norrbottens_lan/

Telefax
0920-29 54 98

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-12:00
13:00-16:00

Office

Till grund för sin talan har Office i huvudsak anfört följande. Office har inlämnat det förmånligaste anbudet enligt de förutsättningar som angivits i förfrågningsunderlaget.

Skrivare i segmentet 16 sidor

I förfrågningsunderlaget anges; *"Till varje modell ska redovisas och bifogas en detaljerad produktspecifikation och produktblad där det framgår vilka grundfunktioner som ingår samt vilka funktioner utöver grundfunktionerna som kan erhållas. I segmentet 16 sid/min ska duplexfunktion ingå i grundfunktionen."* Av kommunens sammanställning framgår att den modell som ingår i prisberäkningen för Kontorsgruppen AB inte uppfyller detta ska-krav.

Kommunen har i sitt yttrande redovisat en skrivare med möjlighet till dubbelsidig utskrift/kopiering. Den skrivaren som fyller ställt ska-krav för aktuellt segment är dock inte identiskt med den som redovisas i den ekonomiska sammanställningen och därtill kopplade årskostnader.

Poängberäkningen

I sammanställningen har poängberäkningen för Office för kategorin *s/v+ färg produktion* för tre år angivits till 2,18 och D:o fyra års avtal till 2,08. I jämförelse med övriga angivna anbudsgivares tal visar den modell som ligger till grund redovisar att värdet för Office ska anges till 2,30. Denna rena felräkning till nackdel för Office har lett till att Office tillerkänts ett för lågt viktningsvärde i kommunens sammanställning. Sammantaget vilar den genomförda viktningen på felaktiga fakta och måste underkännas.

Redovisade system m.m.

Kommunen har i sitt underlag specificerat krav på att ett Print Management System för utskriftshantering ska tillhandahållas och därutöver preciserat olika önskemål om systemet. Kommunen har uttryckt sig vagt vad gäller kravbilden och det anges inte vilka krav som är ska-krav och vad som är bör-krav. Enda möjliga tolkningen är att allt ska betraktas som ska-krav.

Office har redovisat två system, Cirrato samt Enterprice Gespage, och anser att Cirrato hjälpligt fyller ställda krav men att Gespage fyller det bättre, och framför allt i skenet av den samlade kravbilden redovisar en lägre sammantagen kostnad för kommunen. Enligt de underlag som kommit Office till del kan inte utläsas att några beräkningar av dessa kostnader har gjorts som ska belasta alternativet med Cirrato. Det Office har redovisat angående tillkommande licenskostnader för alternativet med Cirrato har också negligerats i sammanställningen. Även i detta moment visar sammanställningen en felaktig bild då kostnaden för licens om ca 50 kr/mån – för övervakning av samtliga skrivare enligt ska-krav – inte är medtagen. Dessa kostnader beräknas till ca 50 000 kr/år (fyra år = 200 000 kr). Det har heller inte redovisats att Cirrato kortläsare kräver separata nätverksuttag vid varje skrivare/kopiator eller hubbar/switchar, till skillnad från Gespage och således en merkostnad. I systemet Gespage tillkommer ingen avgift. Cirrato stöder inte heller kravet på månadsvis redovisning avseende hur respektive utrustning använts, dvs. hur många utskrifter respektive kopior som levererats per utrustning och per användare. Systemet Cirrato stöder endast kontroll av utskriftsvolymen men inte kopieringsvolymen. Det av kommunen anförda att Gespage bättre uppfyller kraven enligt kravspecifikationen är fel – Office anser att detta system är det enda av de två föreslagna systemen som uppfyller ställda krav. Även i denna del är såle-

des utvärderingen felaktig och det mest prisvärda alternativet för kommunen pekades inte ut.

Vad avser prissättning på kortläsare anser Office att kommunen aktivt valt den maximalt ogynnsammaste prissättningen för Office. Intervallet för kortläsare är 65-135 kronor och det hade varit mer korrekt att använda priset 65 kronor i utvärderingen. Som kommunen framfört påverkar detta i och för sig inte poängsättningen men det redovisar förhållningssättet till levererade värden från olika anbudsgivare och detta är inte förenligt med LOU:s krav på likabehandling av anbudsgivare.

Miljökrav

Av sammanställningen framgår att av fem lämnade anbud har två inte redovisat efterfrågade certifikat gällande miljökrav och tre har gjort det. Dessa med godkända certifikat har erhållit angivna tio poäng i sammanställningen och övriga två har utan redovisade certifikat endast erhållit 20 procent avdrag. Mot bakgrund av policyn torde proportionen inte överstiga hälften relaterat till de med godkända certifikat. Detta kan därför inte uppfattas som proportionellt avvägt och anbudsgivarna har inte behandlats lika sett mot med förfrågningsunderlaget och de krav som ställs i förfrågningsunderlaget och däri angivna policy. Mot bakgrund av förfrågningsunderlaget är det svårbegripligt att en anbudsgivare tilldelas 80 procent (inom ramen för 20 procent vikt) av värdet av relaterat till dem som redovisat certifierade processer. Att certifiera sig är en kostsam process såväl i termer av pengar som resurser. Det är vidare förpliktigande i sina åtaganden för att vidmakthålla redovisade certifikat och auktorisation. Att en redovisad "policy" som inte ens kan beskrivas som ett eget system tillmäts 80 procent av värdet kan bara uppfattas som stötande. Kontorsgruppen AB har tilldelats ett orimligt högt värde och det strider mot kravet på likabehandling.

Bristerna

Utvärderingsrapporten som ligger till grund för tilldelningsbeslutet innehåller felaktiga uppgifter och sakliga brister samt ofullkomliga och avsaknad av analyser av de olika alternativens konsekvenser tekniskt/ekonomiskt. Den redovisade slutsatsen blir i motsvarande grad felaktig tekniskt/ekonomiskt – fel anbudsgivare pekas ut som den mest fördelaktiga och förhållandet strider mot LOU 12 kap. 1 §. Bristerna i sammanställningen är också av sådan omfattning att anbudsgivarna inte har bedömts likvärdigt vilket strider mot LOU 1 kap. 9 §. Den undermåliga och felaktiga sammanställningen och på denna följande anbudsutvärdering har lett till att Office har lidit skada enligt LOU 16 kap. 1 § eftersom Office inte har tilldelats det kontrakt som man rätteligen kvalificerat sig för.

Gällivare kommun

Kommunen har i huvudsak anfört följande. Vid sammanställningen av inkomna anbud samt utvärdering redovisas med utgångspunkt från att kraven för upphandlingen ska avse i princip utbyte av befintliga utrustningar/maskiner med de utskriftskopieringsvolymerna som ingått i bilagan för befintliga utrustningar/maskiner.

Skrivare i segmentet 16 sidor

Av Kontorsgruppen AB:s anbud framgår att duplexfunktion – dvs. möjlighet till dubbelsidig utskrift/kopiering – finns att tillgå i samtliga modeller som offererats för 16 sid/min. Office anför att i kostnads-sammanställningen är ej den skrivare som uppfyller kraven på duplexkopiering redovisad med sina kostnader. I kostnadssammanställningen vid en förnyad utvärdering – i s/v produktion tre års avtal – blir det en förändring till 650 200 kr/år i stället för 630 594 kr/år. Förändringen ger en marginell

poängförändring 8,57 poäng i stället för 8,51 poäng. Poängförändringen påverkar inte det slutliga resultatet i viktningen av poängen för ersättning; $8,51 \times 0,5 = 4,26$ (4,3) jmf. med $8,57 \times 0,5 = 4,29$ (4,3).

Poängberäkningen

Poängberäkningen har räknats proportionellt mot den anbudsgivare som har lägsta årskostnad. I sammanställningen anges att årskostnaden delas upp i fyra lika delar med 2,5 poäng för varje del enligt nedan. För varje del ges anbud med lägsta årsersättning 2,5 poäng per del och övriga erhåller poäng proportionellt mot lägsta. Som framgår av "Sammanställning årskostnader" har Kontorsgruppen AB:s anbud den lägsta årskostnaden i samtliga årskostnadsdelar. Office har erhållit poäng enligt den proportionella beräkningsmodell som angivits i förfrågningsunderlaget. Kontorsgruppen AB har enligt poängberäkningen avgett det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. En ytterligare pridfaktor som är till fördel för Kontorsgruppen AB:s anbud är vad som i förfrågningsunderlaget anges beträffande "Inställelsetid för service/felavhjälpning". Beräknat på årsbasis, om samtliga maskiner ska ingå i avtal om högre servicekostnad, beräknas Kontorsgruppen AB:s anbud till 43 000 kr/år och motsvarande årskostnad för Office anbud blir 109 200 kr/år. Pridfördel för Kontorsgruppen AB blir 66 200 kr/år. I grundkravet anges att service/felavhjälpning ska vara klar inom tio timmar efter meddelat behov. Kontorsgruppen AB anger i sitt anbud att man garanterar service/felavhjälpning inom åtta timmar efter meddelat behov.

Redovisade system m.m.

Office och Kontorsgruppen AB har offererat samma system för Print Management System; Cirrato. Office har även offererat ett annat alternativ OPS Enterprice Gespage. Cirrato är det system som i sin systemfunktion

legat som grund för kraven i förfrågningsunderlagets kravspecifikation. Om det system respektive anbudsgivare offererat bedöms till fullo uppfylla kraven erhåller anbudet 10 poäng. Cirrato-systemet och även Gespage-systemet bedöms till fullo uppfylla kraven i enlighet med kravspecifikationen. Det är inte angivet att systemen för utskriftshantering ska bedömas inbördes. Office har nu hävdats att systemet Gespage är det enda som uppfyller ställda krav i förfrågningsunderlagets kravspecifikation och i anbud daterat den 22 december 2008 anger Office att Cirrato uppfyller ställda krav i anbudsförfrågan. Office kan inte i efterhand hävda att systemet Cirrato, som i anbudet är huvudalternativ, inte uppfyller kraven enligt förfrågningsunderlagets kravspecifikation.

Office anger att priset för kortläsare ska vara 65 kronor i stället för 135 kronor. Av anbudet framgår att för Cirrato kan kortläsare anslutas mot tilläggsavgift. I en kompletterande prisjämförelse (investering-jämförelse) redovisar Office att "Identifiering via kortläsare för FollowMe" kostnaden till 135 kronor. I sammanställningen för årskostnad "Sammanställning-utvärdering anbud utskrifts-kopieringsfunktion. Ramavtal" redovisas för Office kostnaden för kortläsare som ett tillägg med 135 kr/mån per maskin. Den kostnaden är inte medtagen i kostnadsutvärderingen och påverkar således inte poängberäkningen som ligger till grund för viktningen i utvärderingen.

Miljökrav

Office är certifierad för både ISO 9000 respektive ISO 14000 och har erhållit högsta poäng (10 p). Av anbudet framgår att man, efter certifieringsrevision utförd av SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut är rekommenderade certifiering när mindre avvikelser åtgärdats med godkänt resultat. Kontorsgruppen AB har erhållit en lägre poäng (8 p) då man redovisat en kvalitets- och miljöpolicy men att man inte är certifierad eller har genomgått

någon revision för rekommendation för certifiering. Som grund för poängen redovisas att Kontorsgruppen AB som nuvarande leverantör för utskrifts- och kopieringsfunktion har uppfyllt avtalet ur kvalitetsaspekt fullt tillfredsställande.

Förfrågningsunderlaget

I förfrågningsunderlaget angavs bland annat följande.

Utvärderingskriterier:

50 % Ersättning. Poängskala 1-10. Ersättning beräknas på den beräknade totala årskostnaden för hyreskostnad och servicekostnad inkl funktionslösning, för beräknat antal utrustningar som ska ingå i avtalet. Lägsta ersättning erhåller 10 p. Högre ersättning erhåller poäng proportionellt mot lägsta.

30 % Funktion. Poängskala 1-10. Redovisad funktionslösning för utskriftshantering, Print Management System, i förhållande till beskrivningskravspecifikation.

20 % Kvalité/Miljö

– Kvalité; anbudsgivarens system för kvalitetssäkring. Anbudsgivare som är certifierad enligt ISO 9000 eller annan likvärdig kvalitetssäkringssystem erhåller högsta poäng. Kopia på certifieringsbeviset ska bifogas anbudet. Anbudsgivare som redovisar annat kvalitetssäkringssystem erhåller högsta poäng i förhållande till systemets utformning.

– Miljö; Anbudsgivarens miljöledningssystem. Anbudsgivare som är certifierad enligt ISO 14000 eller annat likvärdigt miljöledningssystem erhåller högsta poäng. Kopia på certifieringsbeviset ska bifogas anbudet. Anbuds-

givare som redovisar annat miljöledningssystem erhåller poäng i förhållande till systemets utformning.

DOMSKÄL

I 1 kap. 9 § LOU anges principerna för offentlig upphandling. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Enligt 15 kap. 3 § ska en offentlig upphandling enligt angivet kapitel göras genom förenklat förfarande eller urvalsförfarande.

Enligt 15 kap. 16 § LOU ska en upphandlande myndighet anta antingen 1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga, eller 2. det anbud som har lägst pris. Bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga ska göras enligt 12 kap. 1 § 2 st. Den upphandlande myndigheten ska antingen ange hur de olika kriterierna som avses i 12 kap. 1 § andra stycket viktas vid bedömningen av vilket anbud som är det mest fördelaktiga eller ange kriterierna i fallande prioritetsordning. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning. Kriterieviktningen eller prioritetsordningen ska anges i annonsen om upphandling, i ansökningsinbjudan eller i förfrågningsunderlaget.

Enligt 16 kap. 1 § första stycket LOU får en leverantör som anser sig ha lidit eller kan komma att lida skada enligt 2 § i en framställning till allmän förvaltningsdomstol ansöka om åtgärder enligt nämnda paragraf. Enligt tredje stycket får en ansökan inte prövas efter den tidpunkt då det finns ett kontrakt. Den får dock prövas till dess att tio dagar gått från det att 1. den upphandlande myndigheten lämnat underrättelse enligt 9 kap. 9 § till

anbudssökandena eller anbudsgivarna, eller 2. rätten, om den har fattat ett interimistiskt beslut, upphävt det beslutet.

Av 16 kap. 2 § LOU framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

Länsrättens bedömning.

Länsrätten har i ett mål om överprövning enligt LOU inte att göra en egen utredning eller ens en ny utvärdering. Prövningen enligt LOU innebär i stället en kontroll av om det på grundval av de klagomål som sökanden framfört, är visat att den upphandlande myndigheten handlat i strid mot LOU på ett sådant sätt att det finns anledning att vidta åtgärder häremot.

Office har gjort gällande att antaget anbuds erbjudna system, Cirrato, inte uppfyller ställda ska-krav i flera särskilt angivna avseenden. Mot bakgrund av att även Office i sitt eget anbud erbjudit samma produkt och därvid angivit att produkten uppfyller ställda ska-krav, kan dock länsrätten inte finna att Office förmått visa i målet att det angivna systemet inte uppfyller ställda ska-krav.

Vad sedan gäller frågan om erbjuden skrivare i segment 16 sidor så har kommunen vidgått att man i sin kostnadssammanställning inte tagit med den av Kontorsgruppen AB erbjudna skrivaren som har denna funktion inklusive alla kostnader. Kommunen har härigenom förfarit felaktigt. Det har dock framkommit att en korrekt beräkning av i anbudet erbjuden skrivaren inklusive alla kostnader endast skulle ha inneburit en mindre ökning av kostnaderna för det vinnande anbudet och en marginell poängföränd-

ring, som inte skulle ha rubbat de inbördes positionerna mellan Kontorsgruppen AB och Office. Inte heller i övrigt finner länsrätten att Office förmått visa att den genomförda poängberäkningen eller viktningen skulle strida mot förfrågningsunderlaget eller mot LOU och dess grundläggande principer på ett sådant sätt att det föranleder något ingripande enligt LOU; alldeles frånsatt vad som angivits om inställetid m.m. Inte heller vad som särskilt angetts om poängsättningen beträffande kriteriet kvalitet/miljö kan föranleda annan bedömning. Länsrätten anser slutligen att inte heller de anförda oklarheterna i förfrågningsunderlaget eller vad som i övrigt framkommit i målet, är av sådan beskaffenhet att det finns anledning till ingripande enligt LOU. Ansökan ska därför avslås.

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökan om överprövning. Det interimistiska beslutet från den 8 april 2009 ska inte längre gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C)

Victoria Bäckström

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga länsrättens beslut skall skriva till Kammarrätten i Sundsvall. Skrivelsen skall dock skickas eller lämnas till länsrätten.

Överklagandet skall ha kommit in till länsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande skall kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till länsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står länsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande skall innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom skall adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om länsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av länsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till länsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud skall denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.